

BÆREKRAFTIG LOKALSAMFUNN

TCFD¹ RAPPORT 2023

Sparebank 68° Nord skal gjennom fokus på klima og miljø, samfunnsansvar og virksomhetsstyring være en aktiv bidragsyter til et bærekraftig lokalsamfunn.

¹ Task Force on Climate Related Financial Disclosure

Innhold

1. Introduksjon	3
2. Virksomhetsstyring	3
2.1 Styrets oppsyn av klimarelaterte risikoer og muligheter	3
2.2 Ledelsens rolle i vurdering og styring av klimarelaterte risikoer og muligheter	3
3. Strategi	3
3.1 Klimarelaterte risikoer og muligheter på kort, mellomlang og lang sikt	3
3.1.1. Klimarelaterte muligheter	4
3.2 Betydningen av klimarelaterte risikoer og muligheter for virksomhetens forretninger, strategi og finansielle planlegging	4
3.3 Potensiell betydning av ulike scenarioer for virksomhetens forretninger, strategi og finansielle planlegging	5
4. Risikostyring	5
4.1 Prosessene virksomhet benytter for å identifisere og vurdere klimarelatert risiko	5
Kredittrisiko	5
Markedsrisiko	6
Operasjonell risiko	6
Likviditetsrisiko	6
Omdømmerisiko	6
4.2 Virksomhetens prosesser for håndtering av klimarelatert risiko	7
4.3 Hvordan prosesser for å identifisere, vurdere og håndtere klimarelatert risiko er integrert i virksomhetens helhetlige risikostyring	7
5. Mål og Metoder	7
5.1 Metoder virksomheten bruker for å vurdere klimarelaterte risikoer og muligheter i lys av dens strategi og prosesser for risikostyring	7
5.2 Rapportering av Scope 1, 2 og 3-klimagassutslipp og relaterte risikofaktorer	8
5.3 Mål virksomheten bruker for å håndtere klimarelaterte risikoer og muligheter og resultater i forhold til målene	9
6. Veien Videre	9

1. Introduksjon

Sparebank 68° Nord er en lokal, selvstendig og samfunnsengasjert sparebank. Nå står vi overfor en ny epoke med bærekraft, miljø og samfunn som en viktig strategisk faktor. Vi vil aktivt bidra til å påvirke beslutninger i bedrifts- og personmarkedet mot en grønnere retning og bidra til et bærekraftig lokalsamfunn gjennom samfunnsansvar og virksomhetsstyring. TCFD er et internasjonalt anerkjent rammeverk for rapportering av klimarisiko. TCFD-rapporten setter søkelys på klima og er delt inn i fire hovedområder:

- Virksomhetsstyring
- Strategi
- Risikostyring
- Mål og metoder

2. Virksomhetsstyring

2.1 Styrets oppsyn av klimarelaterte risikoer og muligheter

Styret vedtar bankens strategier og har det overordnede ansvaret for bærekraft. Banken har innlemmet bærekraft i bankens forretningsstrategier. Styringsdokumenter, rapporter, mål og handlingsplaner som omhandler ESG (Environment Social Governance) blir behandlet av styret. I kredittsaker som legges fram for styret er omtale og vurdering av kundens klimarisiko del av saksnotatet.

2.2 Ledelsens rolle i vurdering og styring av klimarelaterte risikoer og muligheter

Ansvaret for klimarisiko ligger hos ledelsen. Adm. banksjef er ansvarlig for å gjennomføre vedtatte retningslinjer på bærekraft. Det gjøres i tett samarbeid med bankens enheter for å sørge for at bankens klima- og bærekraftarbeid er i henhold til aktuelle styringsdokumenter. Informasjon om bankens bærekraftarbeid blir løpende oppdatert på: <https://www.68nord.no/om-banken/samfunnsbidrag/baerekraft>

3. Strategi

3.1 Klimarelaterte risikoer og muligheter på kort, mellomlang og lang sikt

TCFD deler klimarelatert risiko i to hovedkategorier; risiko knyttet til overgangen til lavutslippssamfunnet (overgangsrisiko) og risiko knyttet til fysiske konsekvenser av klimaendring (fysisk risiko). For Sparebank 68° Nord er det overgangsrisiko som representerer den største trusselen. Parisavtalen står sentralt i overgangen til lavutslippssamfunnet og Sparebank 68° Nord har derfor valgt å legge Parisavtalens frister og Norges forpliktelser til grunn for bankens vurdering av klimarelatert risiko og klimarelaterte muligheter:

- Kort sikt: 1-10 år (Norge skal redusere utslipp med 50-55 prosent innen 2030)
- Lang sikt: 10-30 år (Norge skal være et lavutslippssamfunn innen 2050)

Den mellomlange tidshorisonten er valgt bort da man kun har et begrenset datagrunnlag. Analyser utover kort og lang sikt er derfor ikke formålstjenlig.

3.1.1. Klimarelaterte muligheter

Det er flere muligheter som åpner seg i et klimaperspektiv, både innenfor utvikling av produkter, utvikling av markedsposisjon mm. Sparebank 68° Nord ser på kjerneelementene av dette som:

- Økt profittmargin og reduserte kapitalkrav til bærekraftig utlånspraksis.
- Meravkastning på langsiktige og grønne investeringer i verdipapirmarkedet.
- Reduserte utslipp og kostnader knyttet til energieffektive aktiva.

	Mulighetselementer	Potensielle muligheter	Kort sikt	Lang sikt
Ressurseeffektivitet	Mer effektive og bærekraftige transportmetoder, mer effektiv bygning(er), redusert forbruk og økt grad av resirkulering og gjenbruk.	Digitalisering reduserer behov for areal og reisevirksomhet. Reduserte kostnader knyttet til lokaler (energi, vedlikehold, etc).	Lav	Lav
Energikilder	Bærekraftige energikilder, bruk av offentlige incentiver, deltagelse i karbonmarked, skifte til desentralisert energiproduksjon.	Sparebank 68° Nord kan bidra med finansiering relatert til energi og klimavennlige løsninger. Redusere energiforbruk.	Lav	Lav
Teknologi, produkter og tjenester	Økt effektivitet ved hjelp av ny teknologi. Produkter og tjenester med lavt klimaavtrykk.	Økte inntekter og større kundemasse ved å tilby muligheter for grønn finansiering og investering.	Middels	Høy
Markeder	Endringer i kundepreferanser, utvikling av ny teknologi og større krav til klimaavtrykk i alle ledd.	Økte inntekter og større kundemasse som følge av bærekraftige produkter og tjenester. Bedre tilgang på kapital grunnet bærekraftige aktiviteter. Mulighet for å bidra med finansiering til grønne prosjekter og start-ups og dermed diversifisere bankens portefølje.	Høy	Høy
Motstandsdyktighet	Kunnskapsdeling, endring av investeringsstrategier, endring av forsikringstjenester og risikostyring.	Reduserte kostnader og økt motstandsdyktighet gjennom kunnskapsdeling med samarbeidspartnere og utvikling av intern kompetanse på bærekraft og klima for å kunne redusere klimarisiko.	Lav	Lav

3.2 Betydningen av klimarelaterte risikoer og muligheter for virksomhetens forretninger, strategi og finansielle planlegging

Vi ønsker å gjøre det mulig for våre kunder å ta bærekraftige valg ved å tilby spare- og utlånsprodukter med bærekraftig profil. Våre fondsleverandører gir kundene muligheter til å velge grønne spareprodukter og Sparebank 68° Nord tilbyr selv grønne lån med gunstige betingelser som gir en symbiotisk gevinst.

For våre bedriftsmarkedskunder er ESG-vurderinger en del av kredittprosessen.

Banken jobber aktivt med å innhente leverandørreklæring på ESG som skal sikre at banken benytter leverandører som har verdier og klimamål som er på linje med banken.

Klimarelaterte risikoer og muligheter vil påvirke Sparebank 68° Nord i stor grad. Dette kan være politiske reguleringer, bærekraftige investeringer, endring av markedsdynamikk og endringer i markedspreferanser. Grunnet omfanget til bærekraftarbeid vil det være store muligheter for positive synergieffekter ved samarbeid med andre banker i LOKALBANK.

3.3 Potensiell betydning av ulike scenarioer for virksomhetens forretninger, strategi og finansielle planlegging

Klimaendringer og overgangen til lavutslippssamfunnet vil ha en innvirkning på banken. Scenarioanalyse beskriver hvordan ulike scenarier vil påvirke bankens strategi, forretningsområder og finansielle planlegging.

Per i dag har ikke banken utarbeidet scenarioanalyser. Det er et ressurskrevende arbeid preget av stor usikkerhet. Banken følger med på utviklingen av trender og modeller i bransjen og vil se på mulighetene for slike analyser, kontingensplanlegging og klimastresstesting når det er utviklet modeller som gir høyere grad av sikkerhet.

4. Risikostyring

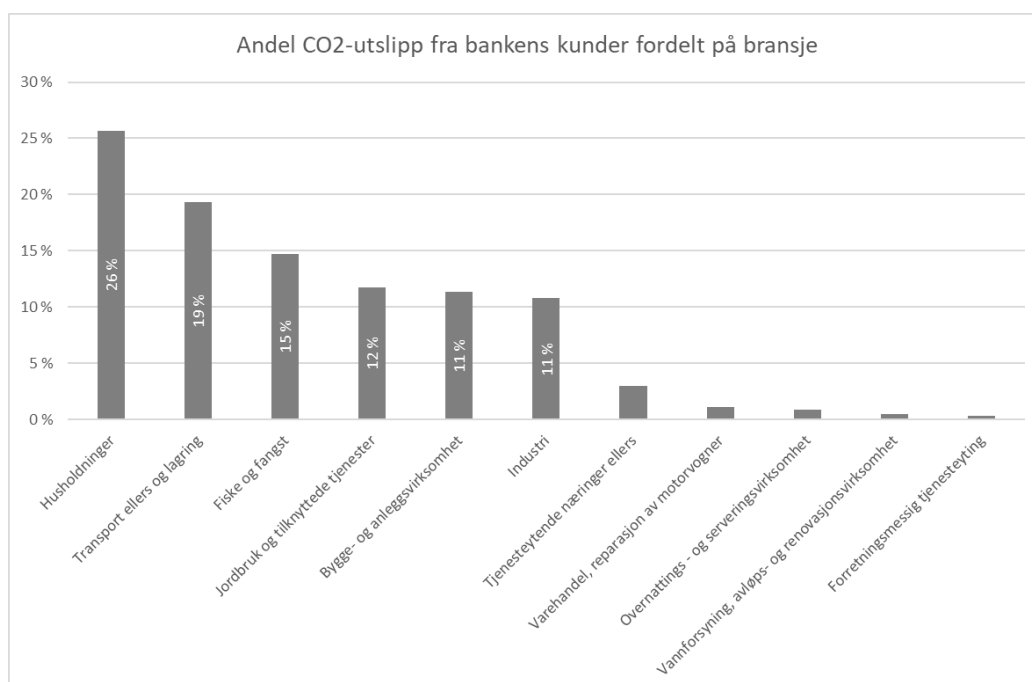
4.1 Prosessene virksomhet benytter for å identifisere og vurdere klimarelatert risiko

Overordnet rapporterer banken på kredittrisiko, markedsrisiko, operasjonell risiko, likviditetsrisiko og omdømmerisiko. Under risikoprosessen identifiseres og vurderes alle relevante risikomomenter deriblant klimarisiko.

Kredittrisiko

Klimarisiko påvirker kredittrisiko i den grad klimarelaterte problemstillinger øker sannsynligheten for redusert betjeningsevne, redusert panteverdi eller mislighold. Risikomatrisen nedenfor trekker fram klimarelaterte problemstillinger som kan ha slike konsekvenser. Sparebank 68° Nords utlånsportefølje består av omtrent 70 prosent lån til privatpersoner og 30 prosent til bedrifter.

Tabellen nedenfor viser de største utslippskildene i Sparebank 68° Nords utlånsportefølje (basert på tabell i kapittel 5.2):

Sparebank 68° Nord er ikke eksponert mot høyutslippsnæringene «internasjonal skipsfart» og «oljerelaterte næringer». Husholdninger utgjør ca. 70 % av bankens utlånsportefølje. Denne gruppen står for 26 % av de kunderelaterte CO₂-utslippene.

Markedsrisiko

Bankens markedsrisiko er i hovedsak knyttet til likviditetsporteføljen, som må tilfredsstillende kravene til en forsvarlig likviditetsforvaltning, utstedelse av egne obligasjoner og aksjer i strategiske samarbeids partnere. Hovedformålet med plasseringer er å oppnå en god langsiktig avkastning med et akseptabelt risikonivå, og bidra til bærekraftig utvikling.

Operasjonell risiko

Klimarelatert risiko relatert til operasjonell risiko kan føre til endringer av arbeidsmetodikk, både i banken, blant leverandører og blant bankens låntakere. Den operasjonelle risikoen spenner derfor bredt og vil bli påvirket av de andre formene for risiko.

Likviditetsrisiko

Klimarelaterte problemstillinger innvirkning på likviditetsrisiko knytter seg hovedsakelig til prisen på finansiering. Dersom banken ikke har tilstrekkelig fokus på bærekraft og tilfredsstiller kravene for tilgang på grønne finansieringsmuligheter risikerer banken på sikt økte finansieringskostnader.

Omdømmerisiko

Omdømmerisiko vil i stor grad preges av kundenes preferanser, utviklingen av disse og ikke minst alternativene som finnes i finansmarkedene. I tabellen under tar vi for oss risikoelementer, potensielle konsekvenser av disse samt en grafisk risikovurdering.

Overgangsrisiko				
	Risikoelementer	Potensielle konsekvenser	Kort sikt	Lang sikt
Kredittrisiko	Tap på lån i høykarbonindustrier, ustabilitet i verdipapirmarkedet og sterkere reguleringer av kreditt.	Økte tap på lån til selskaper i høykarbonindustrier, høy volatilitet og økt usikkerhet i verdipapirene til banken og at banken må ha større stab for å oppfylle alle krav som settes for å utstede kreditt.	Lav	Moderat
Markedsrisiko	Endringer i kundenes preferanser, endring og forsterking av regulering og store krav til digitalisering.	Kundene foretrekker grønne valg og det vil se dårlig ut for banken å være en stor långiver mot høykarbonindustrier. Utvikling til et lavkarbonsamfunn vil kreve store endringer i industri, service og infrastruktur. Bedrifter som ikke vil eller kan tilpasse seg kan utgjøre betydelige tap for banken.	Lav	Høy
Operasjonell risiko	Klimaendringer kan føre til økende alvorlighetsgrad av ekstremvær og endringer i arbeidsmetode. Regulatoriske endringer kan også føre til endring av arbeidsmetodikk.	Ekstremvær kan sørge for økt risiko for tap/skade på utstyr og eiendom. Dette kan igjen føre til forstyrrelser på bankens tjenester, infrastruktur og sikkerhet. Digitale løsninger vil også påvirke mulighetene for å spare inn på jobbreiser.	Lav	Lav
Likviditetsrisiko	Endringer i værforhold, sektorer blir mer utsatt for økonomiske svingninger og forventninger om en grønn investeringsportefølje.	Ekstremvær kan føre til at hyppigheten og kostnaden på utbetaling av forsikring øker, samt øke usikkerhet i forsyningskjeder til bedrifter som har lån i banken. Reprising av verdipapirer kan slå negativt ut og redusere bankens likviditetsbuffer	Lav	Lav
Omdømmerisiko	Endringer i kundenes preferanser,	Dersom Spareskillingsbanken ikke bidrar til overgangen til lavutslippssamfunnet kan banken bli mindre attraktiv for kunder,	Moderat	Høy

	stigmatisering av sektorer og foretak.	arbeidstakere, og leverandører. Dette kan resultere i reduserte inntekt og tilgang til kapital. Omdømme er utrolig viktig for en lokal sparebank. Finansiering av omstridte aktiviteter kan utgjøre en alvorlig risiko.		
--	--	---	--	--

Fysisk risiko				
	Risikoelementer	Potensielle konsekvenser	Kort sikt	Lang sikt
Akutt risiko	Økt sannsynlighet for ekstremvær	Økt sannsynlighet for ekstremvær kan sørge for høyere forsikringskostnader for pantsatte objekter. Dette kan føre til at privatkunder og bedriftskunder får økte kostnader og opplever en økende grad av usikkerhet.	Lav	Lav
Kronisk risiko	Økende sannsynlighet for varige endringer i klima.	Økende sannsynlighet for varige klimaendringer. Potensielt høyere forsikringskostnader for pantsatte objekter og bankens kunder kan få høyere kostnader grunnet krevende omgivelser som truer med å forstyrre verdikjeder.	Lav	Moderat

4.2 Virksomhetens prosesser for håndtering av klimarelatert risiko

Klimarisiko vil bli en integrert del av bankens forretningsområder etter hvert som scenarioanalyser, kartlegging av klimarelatert risiko og måleindikatorer for klimarisiko blir utviklet. Banken har stort fokus på å etablere rutiner for bærekraftsrapportering og har satt av ressurser for å sørge for at det rapporteres på en tilfredsstillende måte. Sparebank 68° Nord skal være en «fast follower» på dette arbeidet. I kredittsaker for næringskunder er ESG-modul tatt i bruk og det foretas vurdering av kunders klimarisiko. Formålet er at banken, gjennom allokering av kapital, skal bidra positivt til klima, miljø, sosiale forhold og god virksomhetsstyring.

4.3 Hvordan prosesser for å identifisere, vurdere og håndtere klimarelatert risiko er integrert i virksomhetens helhetlige risikostyring

Vurderinger av klimarisiko er en del av alle kredittnotater på bedriftsmarkedet. Dokumentasjon om kunde og panteobjekt som sertifiseringer, energiattester, klassifiseringer og lignende skal dokumenteres i alle saker. Sparebank 68° Nord skal ikke finansiere formål som bidrar negativt til overgangen til lavutslippssamfunnet. Banken er i startfasen av arbeidet med å identifisere, vurdere og håndtere klimarisiko. Sentralt fremover vil derfor være å sørge for kompetanseheving på området gjennom fagsamlinger og kursing.

5. Mål og Metoder

5.1 Metoder virksomheten bruker for å vurdere klimarelaterte risikoer og muligheter i lys av dens strategi og prosesser for risikostyring

Sparebank 68° Nord beregner scope 1, 2 og 3 utslipp etter fremgangsmåten lagt frem av GHG Protocol. Man skiller mellom tre forskjellige utslippskategorier:

Scope 1: Direkte utslipp fra utslippskilder som selskapet selv eier eller kontrollerer.

Scope 2: Indirekte utslipp fra innkjøpt energi.

Scope 3: Andre indirekte utslipp (som ikke er rapportert i Scope 2) fra selskapets verdikjede.

Banker bidrar blant annet til klimagassutslipp gjennom utlånsaktivitet. Ifølge GHG Protocol skal utslipp knyttet til utlån fordeles mellom investorer basert på andelen av prosjektets totale kostnader man har bidratt til å finansiere. Foreløpig er det svært få av bankens kunder som rapporterer på egne klimagassutslipp. For å kunne danne et bilde av karbonavtrykket til bankens utlånsportefølje har banken utarbeidet estimater for utslipp fra bankens utlånsportefølje basert på informasjon fra SSB om utlån og utslipp i Norge. Utslippene fordeles basert på Sparebank 68° Nords andel av totalt utlån i Norge. Vi kan identifisere minst tre problemer med denne tilnærmingen:

1. Omfanget av utslippene fra bankens utlånsportefølje er sannsynligvis overvurdert fordi man rimelig kan forvente at totale kostnader er større enn totalt utlån og dermed er fordelingsgrunnlaget for lite.
2. De totale utslippene for en gitt næring er ikke nødvendigvis representativ for bankens kunder innenfor næringen. Dermed kan de reelle utslippene være over eller undervurdert.
3. Estimaten forteller hvor mye en gjennomsnittlig portefølje med sammensetningen av næringer som Sparebank 68° Nord har slipper ut. De gir ikke informasjon om hvor mye bankens kunder faktisk slipper ut. Dermed vil ikke tiltak fra bankens eller kundens side reflekteres i estimatene. Disse begrensningene er årsaken til at alle utslipp rapportert i tabell 5.1 kommer fra egen virksomhet. Estimat for utslipp ifra bankens utlånsportefølje kommer frem i tabell 5.2.

5.2 Rapportering av Scope 1, 2 og 3-klimagassutslipp og relaterte risikofaktorer

Bankens klimagassutslipp (tabell 5.1.):

	Utslipp (tonn CO ₂ e)
Scope 1	1,0
Scope 2	44,9
Scope 3	34,8
Sum	80,7

Estimat for utslipp ifra bankens utlånsportefølje (tabell 5.2):

	Norge			Banken	
	Utlån (mkr)	Utslipp til luft (1.000 tonn CO ₂ e)	Utslipp pr. mkr utlån (1.000 tonn CO ₂ e)	Utlån (mkr)	Utslipp (1.000 tonn CO ₂ e)
Hovednæringsgrupper					
Jordbruk og tilknyttede tjenester	67 612	4 935	0,0730	149	10,9
Skogbruk og tilknyttede tjenester	3 949	58	0,0147	0	0,0
Fiske og fangst	52 225	1 782	0,0341	400	13,7
Fiskeoppdrett og klekkerier	53 208	24	0,0005	4	0,0
Bergverksdrift og utvinning	7 129	352	0,0494	1	0,0
Tjenester tilknyttet utvinning av råolje og naturgass	1 015	-	-	-	-
Utvinning av råolje og naturgass	3 411	13 445	3,9417	-	-
Industri	102 345	12 188	0,1191	84	10,0
Bygging av skip og båter	3 406	28	0,0082	-	-
El-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning	60 741	689	0,0113	-	-
Vannforsyning, avløps- og renovasjonsvirksomhet	10 600	1 826	0,1723	3	0,4
* Bygge- og anleggsvirksomhet	171 751	-	-	370	-
Varehandel, reparasjon av motorvogner	96 260	1 027	0,0107	99	1,1
Utenriks sjøfart og rørtransport	50 596	13 301	0,2629	-	-
Transport ellers og lagring	58 160	6 840	0,1176	152	17,9
Overnattings- og serveringsvirksomhet	22 150	108	0,0049	168	0,8
Informasjon og kommunikasjon	22 203	14	0,0006	3	0,0
Omsetning og drift av fast eiendom	836 075	178	0,0002	1 511	0,3
Faglig og finansiell tjenesteyting	119 041	-	-	296	-
Forretningsmessig tjenesteyting	42 053	356	0,0085	40	0,3
Tjenesteytende næringer ellers	48 386	712	0,0147	189	2,8
Husholdninger	1 705 421	4 988	0,0029	8 135	23,8
Totalt	3 537 737	62 851		11 603	82,1

5.3 Mål virksomheten bruker for å håndtere klimarelaterte risikoer og muligheter og resultater i forhold til målene

Sparebank 68° Nord er miljøfyrtårnsertifisert og følger nøye med på direkte og indirekte utslipp. Bruk av ESG-modul på lånesaker til bedriftsmarked gjør også at vi får bedre kundedata på dette området.

6. Veien Videre

Sparebank 68° Nord vil fortsette å utøve samfunnsansvar og bidra til skiftet mot et nullutslippssamfunn. Det er en rekke områder der banken ønsker å gjøre ytterligere forbedringer. Bankens søker aktivt etter bedre modeller og alternative måter å fremheve innsatsen Sparebank 68° Nord og dens kunder gjør for å bidra til et mer bærekraftig samfunn. Områdene banken vil fortsette å jobbe aktivt med inkluderer:

- Tilby bærekraftige produkter innenfor sparing og utlån for bedrift- og privatmarkedet.
- Ytterligere forbedringer i bankens prosesser for å identifisere, vurdere og håndtere klimarisiko.
- Utarbeide scenarioanalyser når man har tilgang på tilstrekkelig data og analyseverktøy.
- Videreutvikle bankens interne kompetanse på bærekraft.
- Utvikle porteføljer av bærekraftige produkter.
- Videreutvikle KPI, styringsdokumenter og rammeverk.